

Popularną praktyką drapieżnych wydawców jest „porywanie” czasopism. Polega to na sklonowaniu strony internetowej tak, by do złudzenia przypominała witrynę wiarygodnego czasopisma.

„Porwane” czasopisma – pułapka na autorów

O ile w przypadku typowego drapieżnego czasopisma można szybko zweryfikować, czy faktycznie ma IF oraz czy jest indeksowane przez zadeklarowane bazy danych, to w przypadku „porwanego” tytułu jest to znacznie trudniejsze. To zdecydowanie bardziej perfidne działanie ze strony drapieżnych wydawców.

Autor tekstu ma wrażenie, że publikuje dla znanego periodyku, gdyż strona zawiera autentyczne dane o czasopiśmie, a w istocie pada ofiarą drapieżnego wydawcy. Niepokojące jest nie tylko to, jak łatwo przejść tożsamość wiarygodnego czasopisma i podszywać się pod nie. Co więcej, strony

falszywych czasopism bywają nawet lepiej wypozycjonowane w wyszukiwarce Google niż strony czasopism wiarygodnych, co dodatkowo może zmylić autorów.

Skopiowane ze strony wiarygodnego czasopisma realne dane dotyczące tytułu, Impact Factor czy indeksacji w bazach danych, numer ISSN wskazujący na faktycznie funkcjonujący i uznany w środowisku tytuł, czy znane nazwiska w gronie redakcyjnym sprawiają, że autorzy – wysyłając teksty i uiszczając fakturę za publikację – są przekonani, że artykuł ukaże się w wiarygodnym czasopiśmie. Tymczasem trafia on do drapieżnego tytułu. Jakie są

konsekwencje? Przede wszystkim tekst nie zostanie zaindeksowany w naukowych bazach danych i nie da autorowi ani punktów, ani cytowań, ani prestiżu. Nawet jeśli jest to tekst wartościowy, to nie pojawi się w wyszukiwarkach i bazach naukowych oraz najpewniej pozostanie nieznanym dla badaczy z danej dziedziny.

Ofiary porwania

Drapieżne czasopisma, które powstały na bazie „porwanych” tytułów, przeniknęły do wielu źródeł, choćby do Scopusa, a za jego sprawą między innymi do dokumentów udostępnianych przez Światową Organizację Zdrowia. WHO przy- ►

gotowała zestawienie publikacji dotyczących Covid-19 bazujące na zasobach Medline, Scopus i Web of Science. Analiza wykazała, że wśród 318 tysięcy tekstów znalazły się 383 artykuły z trzech drapieżnych czasopism, które przejęły tożsamość wiarygodnych tytułów i przeniknęły do Scopus.

W ministerialnym wykazie znalazło się ponad 20 tytułów, które pojawiają się na krążących w sieci listach porwanych czasopism. Spośród nich wiele podrobionych stron już nie działa, nie stanowiąc niebezpieczeństwa dla autorów, jednak kilkanaście wciąż ma aktywne „drapieżne” odpowiedniki, które mogą wprowadzić autorów w błąd.

Tabela z zestawieniem kilku tytułów oryginalnych i ich drapieżnych klonów pokazuje ich podobieństwo.

Drapieżne klony w ministerialnym wykazie

Sklonowanie elementów czasopisma nie jest jedynym działaniem drapieżnego wydawcy. Znany jest przypadek czasopisma, którego strona została shakowana i w całości przejęta przez drapieżnego wydawcę wraz z adresem internetowym: <http://www.iratde.com/index.php/jtde>. Chodzi tutaj o tytuł Talent Development and Excellence (w wykazie z numerem 26701), który znaleźć można na ministerialnej liście czasopism naukowych. Osobom związanym z periodykiem nie udało się od-

Tytuł oryginalnego czasopisma	Tytuł drapieżnego czasopisma
Annals of the Romanian Society for Cell Biology Strona internetowa: brak (zakończenie działalności w 2018 r.) ISSN 1583-6258 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 20910	Annals of the Romanian Society for Cell Biology Strona internetowa: https://www.annalsofscrb.ro/
Baltica Strona internetowa: https://baltica.gamtc.lt/en ISSN 0067-3064, 1648-858X Unikalny nr czasopisma w wykazie: 2252	Baltica Journal Strona internetowa: http://balticajournal.com/
Boreal Environment Research Strona internetowa: http://www.borenv.net/ ISSN 1239-6095, 1797-2469 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 2721	Boreal Environment Research Strona internetowa: http://borenv.com/
Fourrages Strona internetowa: https://afpf-asso.fr/revue-fourrages ISSN 0429-2766 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 6795	FOURRAGES Strona internetowa: http://afpf-asso.com/index.html
Genetics and Molecular Research Strona internetowa: https://geneticsmr.com/ ISSN 1676-5680 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 7033	GMR Strona internetowa: https://www.geneticsmr.org/
Interciencia Strona internetowa: https://www.interciencia.net/ ISSN 0378-1844 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 8456	Interciencia Association Strona internetowa: http://intercienciajournal.com/
Jökull (Jökull Research Journal) Strona internetowa: https://jokulljournal.is/ ISSN 0449-0576 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 9894	Jökull journal Strona internetowa: http://www.jokulljournal.com/
Pensee (La Pensée) Strona internetowa: https://www.cairn.info/revue-la-pensee.htm ISSN 0031-4773 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 25490	Pensee Strona internetowa: https://penseereseach.com/
Sylvan Strona internetowa: https://sylvan.lasy.gov.pl/apex/f?p=105:HOME:::NO:1::: ISSN 0039-7660 Unikalny nr czasopisma w wykazie: 19199	Sylvan (English edition) Strona internetowa: http://sylvan.ibles.org/
Wulfenia Strona internetowa: https://landesmuseum.ktn.gv.at/wulfenia ISSN 1561-882X Unikalny nr czasopisma w wykazie: 20416	Wulfenia Strona internetowa: www.multidisciplinarywulfenia.org

zyskać dostępu do strony i wciąż działa tam drapieżny wydawca. Pozostawił on wszelkie informacje, które uwiarygadniają tytuł, włącznie z nazwiskami redaktorów i archiwum publikacji, zmodyfikowano natomiast tytuł (Journal of Talent Development and Excellence), usunięto informacje o ISSN oraz zapewne podmieniono numer konta, na który autorzy przelewają opłaty za publikację. Zmiana charakteru wiarygodnego tytułu w drapieżny została zauważona przez Scopus, który przestał

to czasopismo indeksować, wciąż jednak znajduje się ono w ministerialnym wykazie.

Innym przykładem tytułu jest *Linguistica Antverpiensia*, której ISSN przejął drapieżny wydawca. Czasopismo działa teraz jako *Linguistica Antverpiensia, New Series – Themes in Translation Studies* z nowym ISSN, ale w polskim wykazie zestawiony został z numerem ISSN drapieżnego czasopisma.